

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Cob/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118217427
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8118217427.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej v sporovej veci žalobcu: P. L. - N., s miestom podnikania L. XXXX/X, XXX XX P., C.: XXXXXXXX, zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom so sídlom v Prešove, Jesenná 8, IČO: 37941623, proti žalovanému: Mesto Prešov, so sídlom Hlavná 73, 080 01 Prešov, IČO: 00327646, zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, IČO: 35519193, o náhradu za vecné bremeno, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 22Cb/233/2018-446 z 2.6.2021, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 5.003,72 eur s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 3.049,33 eur od 9.3.2019 do zaplatenia a zo sumy 1.954,39 eur od 10.11.2020 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobca žalobu odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, parc. M.-N. Č.. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 101 m² nachádzajúcej sa v kat. úz. F., zapísanej na LV č. XXXX, ktorú nadobudol na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod č. X.-XXXX/XXXX dňa 10.12.2015. Na uvedenej parcele sa nachádza asfaltová plocha, ktorá je v zmysle § 7 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 35/1984 Zb., miestna komunikácia IV. triedy - chodník, ktorý je vo vlastníctve žalovaného na základe zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách.

3. Miestna komunikácia IV. triedy bola postavená na pozemku teraz vo vlastníctve žalobcu, na základe stavebného povolenia č.j. Dopr. 3988/OD-83, vydaného dňa 14.3.1983 Okresným národným výborom - odborom dopravy v Prešove. Tomuto stavebnému povoleniu predchádzalo územné rozhodnutie o umiestnení stavby vydaného Mestským národným výborom v Prešove zo dňa 24.8.1982, č. výst. 771/82-Ke.

4. Dňa 12.2.1992 bolo Obvodným úradom v Prešove vydané kolaudačné rozhodnutie č. ObÚ-PD-2113/1991, ktorým bolo povolené užívanie cestnej stavby a táto bola odovzdaná do správy a údržby Okresnej správe ciest a Správe mestských komunikácií Prešov.

5. Keďže uvedená miestna komunikácia bola postavená na pozemku žalobcu, na základe povolenia vydaného podľa platných právnych predpisov, pozemok žalobcu je zaťažený vo verejnom záujme vecným bremenom v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z..

6. Žalobca si voči žalovanému uplatňuje nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom tak, ako mu to vyplýva z právnych predpisov, ako aj judikatúry všeobecných súdov. Podľa žalobcu by bolo v rozpore so zásadou ochrany vlastníckeho práva, ak by vlastníkovi pozemku neprislúchala náhrada za zákonom zriadené vecné bremeno zaťažujúce jeho pozemok, a to samozrejme počas celej doby užívania.

7. Podaním doručeným súdu dňa 7.3.2019 žalobca vyčíslil ním uplatnený nárok na náhradu za zriadené vecné bremeno za žalované obdobie od 10.12.2015 do 5.12.2018, pričom pri vyčíslení vychádzal zo záverov znaleckého posudku č. 1 zo dňa 7.1.2019, vypracovaného Technickou univerzitou v Košiciach, Stavebnou fakultou, Vysokoškolská 2, 042 00 Košice, Znalecký ústav v odbore stavebníctvo, ktorým znalecký ústav stanovil všeobecnú hodnotu vecného bremena vo vzťahu k parcele M.-N. Č.. XXXX/XX. Hodnotu náhrady s ohľadom na závery znaleckého posudku žalobca vyčíslil v sume 3.049,33 eur.

8. Na pozemku sa nachádza cestná stavba, ktorá bola postavená na pozemku žalobcu na základe povolenia vydaného podľa platných právnych predpisov. V zmysle ustanovenia § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z.z.“), vzniklo vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenom, a to dňom účinnosti tohto zákona.

9. Znaleckým posudkom znaleckého ústavu: Technická univerzita v Košiciach, Stavebná fakulta, Vysokoškolská ulica 4, 042 00 Košice, nachádzajúcim sa na č.l. 54 súdneho spisu, bola stanovená všeobecná hodnota vecného bremena viaznuceho na pozemku v roku 2015 na sumu vo výške 10,04 eur/m², v roku 2016 v sume 10,07 eur/m², v roku 2017 v sume 10,08 eur/m² a v roku 2018 v sume 10,16 eur/m².

10. Medzi stranami bolo sporné, či uplatňovanie žalovaných nárokov s ohľadom na kontext nadobudnutia predmetného pozemku žalobcom a na historické okolnosti vzniku zákonného vecného bremena na pozemku možno považovať za rozporné s dobrými mravmi. Ďalej bola medzi stranami sporná skutočnosť, či sa jedná o jednorazovú alebo opakovanú náhradu, ako aj výška prípadne priznanej náhrady, nakoľko žalovaný spochybnil výsledky znaleckého posudku, ktorý predložil žalobca.

11. Podanie žaloby v tejto veci je preto právom aprobovaným postupom jednak v zmysle Civilného sporového poriadku a jednak podľa § 2 ods. 3 Ústavy SR. Sporné v konaní však je, či výkonu vlastníckeho práva žalobcu za daných okolností možno poskytnúť ochranu, a to v kontexte dobrých mravov.

12. Občiansky zákonník, ani iný predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarcia ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán, nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi, alebo nie (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. augusta 2008, sp. zn. 16Co/152/2008).

13. V prejednávanej veci žalobca už pri kúpe pozemku vedel, že bude obmedzený na svojich vlastníckych právach, pretože stavba - cesta sa na týchto pozemkoch v čase ich kúpy už nachádzala, pričom išlo o oprávnenú stavbu, čo napokon nepoprel ani samotný žalobca. Žalobca ako vlastník nieže bol cestným telesom obmedzený na svojich vlastníckych právach, ale súd prvej inštancie považuje za nutné uviesť, že ako právny nástupca predchádzajúcich vlastníkov chcel byť (vzhľadom na vedomosť o reálnom stave pozemkov) na svojich vlastníckych právach obmedzený, pretože mu bolo (muselo byť) zrejmé, v akom faktickom stave pozemok je, a že je nepoužiteľný pre iné účely (napr. na výstavbu a pod.).

14. Súd osobitne poukázal na tú skutočnosť, že žalobca vstúpil do práv jeho právneho predchodcu (s ktorým je personálne prepojený), pričom v danom prípade ako nadobúdateľ nemohol legitímne predpokladať, že výkon jeho vlastníckeho práva (predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, § 123 OZ), bude väčší, ako bol výkon práv jeho právneho predchodcu.

15. Súdu je zároveň známe z jeho činnosti, že sa nejedná o ojedinelý prípad, v ktorom žalobca uplatňuje rovnaké alebo podobné nároky, pričom na strane žalovaných vystupujú vždy subjekty verejného práva, teda takmer iste bonitné subjekty. Uvedené vyvoláva pochybnosti o tom, či má žalobca skutočne záujem na dosiahnutí trvalého usporiadania vzájomných vzťahov so žalovaným, alebo sa snaží len vytvárať zisk a ťažiť z dôsledkov zmien v spoločenskom režime.

16. Špekulatívne nadobúdanie vlastníckeho práva len za účelom vytvárania zisku v dôsledku právnych reziduí z minulosti nemožno hodnotiť ako súladné s dobrými mravmi, naopak v zmysle ustanovenia Čl. 5 Civilného sporového poriadku mu nemožno poskytnúť právnu ochranu.

17. V zmysle ustálenej judikatúry je ako ústavne nesúladné potrebné hodnotiť také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku prílišného formalizmu (IV.ÚS 192/08, IV.ÚS 69/2012, IV.ÚS 92/2012, I.ÚS 26/2010, III.ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky napr. III.ÚS 150/99).

18. Ústavný súd už tiež vyslovil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (IV.ÚS 92/2012, I.ÚS 351/2010, m. m. I.ÚS 306/2010).

19. V zmysle ustálenej judikatúry za zneužitie práva treba považovať konanie navonok dovolené, ktorým však má byť dosiahnutie nedovoleného výsledku (IV.ÚS 25/05, podobne Najvyšší súd SR, sp.zn. 5 Sžf/66/2011). Zneužitie práva je pritom rýdzo právnou kategóriou a už jej samotné pojmové znaky preukazujú, že záver o ich naplnení nemôže byť výlučne výsledkom objasňovania skutkovej stránky prejednávanej veci, ale je výsledkom právneho posúdenia ustáleného skutkového stavu. Preto zneužitie práva, ktorému orgán verejnej moci pri realizácii rozhodovacej právomoci venuje pozornosť, nemôže byť predmetom dokazovania ako právny inštitút. (III.ÚS 357/2016).

20. Záver o špekulatívnom charaktere žalôb žalobcu vyplýva aj z rozhodnutia ESLP v prípade L. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. XXXX/XX, rozsudok zo dňa 25.7.2019), v ktorom súd uviedol, že za daných okolností žalobca nemá vo vzťahu k podanej žalobe legitímne očakávanie.

21. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, súd v súvislosti s nárokom žalobcu ako takom v nadväznosti či sa jedná o jednorazovú alebo opakovanú náhradu a s tým súvisiacou otázkou premlčania ešte dopĺňa, že samotný zákon č. 66/2009 Z.z. výslovne neurčuje, či odplata za zriadenie vecného bremena je jednorazová alebo opakovaná. Podľa názoru súdu, právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vzniká iba jednorazovo v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, a to tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., nie aj každému právnemu nástupcovi. Vlastník pozemku, ktorému bolo zákonom obmedzené jeho vlastnícke právo zriadením vecného bremena má tak nárok na jednorazovú peňažnú náhradu za toto obmedzenie s tým, že tento nárok je peňažnou pohľadávkou, ktorá sa ako záväzkové právo, a nie ako vecné právo, premlčuje. Vlastník pozemku ho tak môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť od účinnosti tohto zákona č. 66/2009 Z.z. a premlčuje sa vo všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba tak uplynula dňa 1.7.2012. Uvedené je aj v súlade s aktuálnym právnym názorom najvyšších súdnych autorít.

22. Právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniká ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona a nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. Ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2020, sp. zn. 8Cdo/17/2019)

23. Najvyšší soud vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Podstatou predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp.zn. I.ÚS 474/2013, IV.ÚS 227/2012, I.ÚS 1/2012, II.ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili. (uznesenie ÚS SR 28.10.2020 sp.zn. IV.ÚS 539/2020)

24. Preto súd žalobu zamietol.

25. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

26. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

27. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutia súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Poukázal na to, že nechce byť obmedzený vo svojich vlastníckych právach, v dôsledku čoho sa domáha náhrady za vecné bremeno, pretože je spravodlivé, aby mu za takéto obmedzenie bola poskytnutá náhrada. Spoločnosť CORYN, s.r.o. nadobudla predmetný pozemok v čase, keď zákon č. 66/2009 Z.z. neexistoval, a to na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod sp.zn. X.-XXXX/XX dňa 17.4.2007.

29. Skutočnosť, že žalobca vedel o faktickom stave pozemku, že tento je nepoužiteľný pre iné účely, nemá a nemôže mať žiadne opodstatnenie pri posudzovaní uplatneného nároku. Tento pozemok je použiteľný pri vyporiadaní vlastníctva medzi žalobcom a žalovaným cez inštitút zámennej zmluvy. Možno očakávať konanie o nariadení pozemkových úprav podľa zákona č. 330/1991 Zb., v ktorom namiesto zastavaných pozemkov budú pridelené nové pozemky alebo dôjde k vyrovnaniu v peniazoch. V zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. možno očakávať, že pozemok zastavaný akoukoľvek komunikáciou má svoje podnikateľské využitie, pretože tento zákon predpokladá budúce vyporiadanie práv k takémuto pozemku. Možno preto uzavrieť, že skôr alebo neskôr k vyporiadaniu práv k pozemku zastavanému komunikáciou dôjde.

30. Právo zodpovedajúce k vecnému bremenu je núteným obmedzením vlastníckeho práva, ktoré je potrebné posúdiť v širších súvislostiach v zmysle Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR. Žalobca, ktorý čaká na zámenu pozemkov znáša nútené obmedzenie vlastníckeho práva, za ktoré musí byť poskytnutá primeraná náhrada, čo vyplýva z Ústavy SR, Listiny, Dodatkového protokolu č. 1 a z Charty základných práv EÚ.

31. Náhrada za vecné bremeno patrí každému vlastníkovi nehnuteľnosti zastavanej stavbou vo vlastníctve žalovaného, na ktorej vzniklo zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., a to na základe Článku 20 ods. 4 Ústavy SR a v dôsledku vyše 12-ročnej absolútnej pasivity a arogancie moci zo strany žalovaného. Žalovaný totiž zneužíva, že zákon č. 66/2009 Z.z. neurčuje obci žiadnu lehotu na usporiadanie majetkových vzťahov.

32. Z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky (22Cdo/2858/2013 z 30.9.2015) vyplýva, že pre použitie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné zväziť všetky rozhodné okolnosti prípadu na obidvoch stranách sporu a že vedomé nadobudnutie zastavaných pozemkov a následný výkon vlastníckých práv nie je konaním v rozpore s dobrými mravmi.

33. Pri skúmaní, či sú splnené podmienky pre použitie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je potrebné zvažovať rozhodné okolnosti na oboch stranách sporu. Súd sa však nepokúsil zvážiť rozhodné okolnosti na strane žalovaného, nakoľko sa jednostranne zamerlal na posudzovanie konania žalobcu, a preto napadnuté rozhodnutie trpí nedostatočným odôvodnením.

34. Za zneužitie práva v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je možné považovať iba také konanie, ktorého cieľom nie je dosiahnutie účelu sledovaného právnou normou, ale ktoré je v rozpore s ustálenými dobrými mravmi, vedené priamym úmyslom spôsobiť inému účastníkovi ujmu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo/1265/2007 z 3.1.2008).

35. Obdobné závery vyplývajú aj z ďalšej judikatúry Ústavného súdu ČR a Ústavného súdu SR, ako aj z rozhodnutí všeobecných súdov.

36. V závislosti od toho možno konštatovať, že napadnutým rozhodnutím bol spôsobený zánik žalobcovho práva na užívanie oprávnene nadobudnutého majetku, čo je v rozpore s Čl. 17 Charty základných práv EÚ. Bola založená povinnosť žalobcu bezplatne trpieť zákonné vecné bremeno žalovaného, pričom sa umožňuje žalovanému bezplatné užívanie nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, a to všetko napriek tomu, že ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže viesť k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností, keďže nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť. Posúdenie súdu je teda v priamom rozpore s Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR. Konanie žalobcu teda nie je možné posúdiť ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi pokiaľ si uplatňuje nárok, ktorý mu vyplýva z Čl. 20 ods. 4 ústavy.

37. Súd rozhodol, že nakoľko je náhrada za vecné bremeno jednorazovou náhradou, právo nie je možné priznať v dôsledku jeho premlčania. V odôvodnení napadnutého rozsudku sa uvádza, že žalovaný vzniesol námietku premlčania náhrady za vecné bremeno za obdobie od 10.12.2015 do 10.3.2016. Zo strany žalovaného počas celého súdneho konania nedošlo k v zneseniu inej námietky premlčania než tej, ktorú vzniesol za obdobie od 10.12.2015 do 10.3.2016, v dôsledku čoho treba mať za to, že žalovaný nevzniesol relevantnú premlčaciu námietku, čo v konečnom dôsledku znamená, že súd o premlčaní nároku rozhodol na základe vlastnej iniciatívy bez toho, aby túto námietku relevantným spôsobom namietal žalovaný. V prípade správne vznesenej námietky premlčania nemožno požadovanému právu priznať ochranu. Taká námietka však zo strany žalovaného vznesená nebola.

38. Súd odkázal aj na rozhodnutia ústavného súdu, v ktorých mal tento považovať jednorazový charakter náhrady v kontexte vecných bremien za ústavne udržateľný.

39. Dôvody pre rozlišovanie medzi vecnými bremenami v prípade zákona č. 182/1993 Z.z. na jednej strane a v prípadoch podľa zákona č. 66/2009 Z.z. na strane druhej sú presvedčivé a vyplývajú priamo z dotknutých zákonov.

40. Pri bytových domoch (zákon č. 182/1993 Z.z.) je vecné bremeno zriadené ako trvalé a neustanovuje sa, ani sa nepredpokladá osobitný postup na vyporiadanie majetkových vzťahov. Pri stavbách podľa zákona č. 66/2009 Z.z. sa naopak ustanovuje povinnosť vykonať konkrétne kroky k vysporiadaniu majetkových vzťahov a k zániku vecného bremena. Účelom jedného zákona je zriadiť trvalé vecné bremeno a za toto priznať náhradu, účelom zákona č. 66/2009 Z.z. je sceliť vlastníctvo k stavbe a pozemku pod ňou v jednej osobe a dočasne vzťahy upraviť cez vecné bremeno.

41. Základný regulačný cieľ zákona č. 66/2009 Z.z. nespočíva v zriadení zákonného vecného bremena, ale v ustanovení postupu, akým je potrebné doceliť majetkovoprávne usporiadanie pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a ktoré sa nachádzajú na pozemkoch tretích osôb tak, ako je tomu v danom prípade. Zriadenie zákonného vecného bremena v zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. zlegalizovalo dovtedajší nezákonný stav, a to len do vtedy, kým nebude vykonané majetkovoprávne vysporiadanie dotknutých pozemkov. Zákon č. 182/1993 Z.z. žiadnu takúto požiadavku ani postupy neobsahuje, čo závery o jeho aplikácii robí nepoužiteľnými v kontexte aplikácie zákona č. 66/2009 Z.z.

42. Závery, o ktoré oprel svoj názor súd v otázke jednorazovej povahy náhrady sa týkajú iného zákona a na prípad žalobcu sa použiť nedajú. Treba sa však zaoberať názorom Ústavného súdu SR uvedeným v náleze sp.zn. III.ÚS 237/2009, z ktorého vyplýva, že na rozdiel od vyvlastnenia, kde môže dôjsť k jednorazovému vyplateniu náhrady, pri nútenom obmedzení možno uvažovať o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. Obdobne rozhodol Najvyšší súd SR vo veci 4MCdo/2/2014, z ktorého vyplýva, že nie je možné rozhodnúť, že výška odplaty je jednorazová a konečná. Aj zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove vyplýva, že spravodlivému usporiadaniu veci zodpovedá opakujúca sa náhrada, a to za skutočnú dobu obmedzenia.

43. Jednorazová náhrada vo výške zodpovedajúcej 20 rokom trvania vecného bremena sa uplatní výlučne pri jeho neobmedzenom trvaní, pričom pri dočasnom obmedzení sa náhrada vypočíta ako súčin, keď jednou z premenných je doba trvania vecného bremena. Z § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že v danom prípade ide ex lege o dočasné obmedzenie a že náhrada sa vypočíta podľa doby trvania vecného bremena. Je nespochybniteľné, že náhradu nie je možné vypočítať dopredu ako náhradu jednorazovú.

44. Z plenárneho nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. PL.ÚS 42/2015 vyplýva, že jednorazová náhrada poskytnutá vlastníkom za ich obmedzenie nemá a (a priori) nemôže mať povahu primeranej náhrady za obmedzenie, ktorému sú podľa zákona podrobení.

45. V závislosti od toho možno konštatovať, že v prípade dočasného obmedzenia vlastníckeho práva, keď zákonodarca neurčuje predmetnú náhradu ako náhradu jednorazovú a vykonávací vyhláška ustanovuje taký výpočet náhrady, aký celkom zjavne zodpovedá opakovanému plneniu závislému od doby trvania vecného bremena, je jediným, ústavne prípustným výkladom ten výklad, ktorý reflektuje opakovanú povahu náhrady. Za týchto okolností je rozhodnutie súdu extrémne formalistické a jeho účinky sú nezlučiteľné s ochranou vlastníckeho práva a práva na spravodlivý proces.

46. Ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. môže byť v súlade s Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR len vtedy, ak toto vecné bremeno vyhovuje ústavou stanoveným podmienkam a ak bolo zriadené v nevyhnutnej miere, na základe zákona vo verejnom záujme a za primeranú náhradu.

47. Z judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že ústava neumožňuje, aby k vyvlastneniu alebo nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva došlo priamo zákonom, ale výlučne na základe zákona.

48. Vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 66/2009 Z.z. teda nevyhovuje podmienke jeho zriadenia na základe zákona. Ustanovením § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. sa neustanovuje žiaden orgán oprávnený uskutočniť vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva. Toto ustanovenie priamo zákonom zriaďuje vecné bremeno na nevyporiadaných pozemkoch zastavaných stavbami vo vlastníctve miest a obcí, teda na takých, akým je aj pozemok žalobcu. Z tohto ustanovenia vyplýva, že okruh týchto pozemkov bol v čase účinnosti citovaného zákona už uzavretý, teda išlo o konkrétne určiteľné pozemky. Podľa tohto ustanovenia sa zákon vzťahuje len na tie pozemky, ktoré boli ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. zastavané stavbami, ku ktorým vlastnícke právo prešlo zo štátu na obec alebo samosprávny kraj. Je zrejmé, že okruh týchto pozemkov sa už nebude nikdy rozširovať, v dôsledku čoho nemožno povedať, že § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. len určoval podmienky pre budúce zriadenie vecného bremena. Týmto zákonom sa zaťažili pozemky, na ktorých v čase jeho účinnosti už stáli stavby uvedené v § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. Žiadne ustanovenie citovaného zákona neurčuje orgán, ktorý by mal o zriadení vecného bremena rozhodnúť, čo je logické vzhľadom na jeho zriadenie zákonom. Tým sa však toto ustanovenie dostáva do priameho rozporu s Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR.

49. Judikatúra Ústavného súdu SR k Čl. 20 ods. 4 ústavy, k podmienke verejného záujmu vyslovila, že verejný záujem vyvlastnenia je predmetom správnej úvahy a zisťuje sa v priebehu konania na základe zvažovania najrôznejších čiastkových záujmov, po zvážení všetkých rozporov a pripomienok. Verejný záujem teda musí byť predmetom dokazovania v rámci rozhodovania o určitej otázke, napríklad o vyvlastnení a nie je možné ho a priori stanoviť. Nemožno vec zjednodušiť tak, že existencia vyššieho - nadradeného verejného záujmu umožňuje radikálny, nezvratný zásah do vlastníckeho práva.

50. Ústavný súd chápe verejný záujem ustanovený v Čl. 20 ods. 4 ústavy ako konkrétny verejný záujem na konkrétnom obmedzení vlastníckeho práva konkrétneho vlastníka konkrétnej veci a na konkrétny účel. Zákonodarca môže upraviť len dôvod, na ktorého dosiahnutie možno využiť vyvlastnenie, prípadne nútené obmedzenie vlastníckeho práva. Nemôže však dovoliť realizovať tento účel kdekoľvek a kedykoľvek a automaticky takejto realizácii priznať povahu verejného záujmu.

51. Dôsledkom je totiž odňatie práva vlastníkom dotknutých pozemkov (teda aj žalobcovi) na efektívnu právnu ochranu, pretože neexistuje postup, ktorým by sa mohol domáhať preskúmania toho, či obmedzenie vlastníckych práv k pozemku v jeho vlastníctve vecným bremenom je vo verejnom záujme, a teda, či je súladné s Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR.

52. Zriadenie zákonného vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. reálne a fakticky zbavuje žalobcu možnosti užívať predmet svojho vlastníctva a je mu ponechané iba právo predať pozemok a povinnosť platiť dane z pozemku. Aplikáciou § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. však nedošlo k oficiálnemu vyvlastneniu, teda k prevodu vlastníctva. Uvedenými zásahmi štátu sa však vlastnícke právo stalo nevyužiteľným, musí sa považovať za vyvlastnené, aj keď právny titul na majetok formálne zostal žalobcovi. Z uvedeného vyplýva, že vo vzťahu k náhrade za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je náhradou opakujúcou sa, a to po celú dobu trvania obmedzenia vlastníckeho práva. Rozhodnutie súdu, ktorý má za to, že náhrada za zákonné vecné bremeno je jednorazovou náhradou, ktorá sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, nemôže obstať, pretože nie je podložená žiadnou relevantnou právnou argumentáciou.

53. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

54. V následných vzájomných vyjadreniach (§ 374 ods. 2, 3 CSP) zotrvali sporové strany na svojich doterajších stanoviskách.

55. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

56. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti správneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a nebola zistená vada v podobe nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane (v danom prípade žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

57. Podľa čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

58. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len „pozemok pod stavbou“). Tento zákon sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkví, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu.

59. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak nemá vlastníak stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému

vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

60. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

61. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

62. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

63. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

64. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

65. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

66. Podľa § 151n ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe. Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa. Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerane náklady na jej zachovanie a opravy; ak však vec užíva aj jej vlastník, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spoluúžívania.

67. Podľa § 151o ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností. Zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľnosti, pokiaľ osobitný zákon nedáva toto právo aj ďalším osobám.

68. Podľa § 151p ods. 1, 2, 3, a 4 Občianskeho zákonníka, vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností. Vecné bremeno zanikne, ak nastanú také trvalé zmeny, že vec už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby alebo prospešnejšiemu užívaniu jej nehnuteľnosti; prechodnou nemožnosťou výkonu práva vecné bremeno nezaniká. Ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie. Ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou alebo zánikom.

69. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že žalobca je vlastníkom predmetnej nehnuteľností - parcely M.-N. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoría o výmere 101 m², zapísané

na LV XXXX, k.ú. F., ktorú nadobudol od právneho predchodcu obchodnej spoločnosti N., F.E..D., v ktorej je žalobca spoločníkom a konateľom. Na tejto nehnuteľnosti - pozemku sa nachádza stavba - asfaltová plocha, ktorá je zároveň miestnou komunikáciou IV. triedy, teda chodník vo vlastníctve žalovaného v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách. Táto miestna komunikácia bola postavená na základe stavebného povolenia pod sp.zn. Dopř 3988/OD-83, vydaného 14.3.1983, Okresným národným výborom - odborom dopřavy v Prešove. V rámci stavebného konania bolo 12.2.1992 vydané kolaudačné rozhodnutie sp.zn. ObU-PD-2113/1991. Predmetnú nehnuteľnosť kúpil žalobca kúpnu zmluvou, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod č. X. z 10.12.2015.

70. Nemožno konštatovať, že súd prvej inštancie nevyhodnotil správne aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prejednávanej veci a že toto ustanovenie nesprávne aplikoval. Judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktorú sa odvoláva žalobca (22Cdo/2858/2013 z 30.9.2015) je judikatúra iného štátu a nemôže mať preto záväzný aplikačný charakter v Slovenskej republike, pretože v zmysle Čl. 2 Základných princípov CSP nejde o rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky. Naopak v zmysle Čl. 3 ods. 1 Základných princípov CSP je treba vždy obrátiť pozornosť na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

71. Takýmto spôsobom postupoval aj súd prvej inštancie pokiaľ v kontexte aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu sp.zn. 4014/12 z 2.7.2019, v ktorom táto súdna autorita posudzovala podobný nárok žalobcu (v danom prípade v režime bezdôvodného obohatenia), pričom z tohto rozhodnutia vyplýva, že aplikácia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka všeobecnými súdmi SR v tejto sporovej veci bola správna a nemožno tvrdiť, že sťažovateľ si v danom konaní uplatňoval niečo viac, než špekulatívny občianskoprávny nárok bez legitímnej nádeje na úspech v zmysle Čl. 1 Protokolu č. 1. Z tohto dôvodu nemal majetok chránený týmto ustanovením. Preto je aplikácia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie v prejednávanej veci plne namieste. Aj v tomto kontexte treba vnímať judikatúru NS ČR (22Cdo/2858/2013 z 30.9.2015), ktorá je judikatúrou staršieho dáta a vzhľadom na aktuálnu judikatúru ESLP je v prejednávanej veci neaplikovateľná. Podobne z vyššie uvedených dôvodov je neaplikovateľná aj ďalšia judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktorú poukazuje žalobca (22Cdo/1265/2007 z 3.1.2008).

72. Nemožno konštatovať a v tomto smere súhlasiť s odvolacou argumentáciou žalobcu týkajúcou sa toho, že zákon č. 66/2009 Z.z. je v rozpore s Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR v tom zmysle, že ústava neumožňuje, aby k vyvlastneniu alebo nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva došlo priamo zákonom, ale výlučne na základe zákona. Tento záver vyplýva z judikatúry Ústavného súdu SR (PL.ÚS 4/2000) v tom zmysle, že ústavný súd uzavrel, že ústava neumožňuje, aby k vyvlastneniu alebo nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva došlo priamo zákonom (podobne PL.ÚS 38/95).

73. Totiž táto judikatúra Ústavného súdu SR nemá v prejednávanej veci relevanciu, nakoľko zákon č. 66/2009 Z.z. predpokladá iba výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to s charakterom dočasným, teda do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Nejde teda o vyvlastnenie alebo o trvalé zriadenie vecného bremena obmedzujúceho vlastnícke právo.

74. Už Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu vo svojom vyššie citovanom rozhodnutí sp.zn. 4014/12 z 2.7.2019 konštatoval, že aj keď nadobudnutím nehnuteľností sťažovať (žalobca) získal akcesorické právo požadovať náhradu za ich užívanie, ako aj po celý čas trvania konania, bol úspech jeho nároku otvorene podmienený absenciou okolností pokrytých korektívom dobrých mravov podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zo žiadnych faktorov nevyplývalo, že bol dostatočne preukázaný, aby bol vymáhateľný.

75. V tomto kontexte je právne významné aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 340/2021-21 z 27.5.2021, z ktorého vyplýva, že obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku sťažovateľov má osobitný charakter, ktorý vyplýva z toho, že k jeho faktickému obmedzeniu nedošlo na základe zákona č. 66/2009 Z.z., ale v súvislosti s výstavbou cesty pred rokom 1989. Zákon č. 66/2009 Z.z. je len ďalší spôsob, ktorým zákonodarca zmiernuje následky osobitnej majetkovej krivdy, ktorá nespočívala v účinnom právnom odňatí vlastníckeho práva, ale v jeho rozsiahlom faktickom obmedzení stavbou verejnoprospešného zariadenia bez toho, aby došlo k vyvlastneniu vlastníckeho práva predchodcov

sťažovateľov. Následok tohto legislatívneho riešenia nemožno obmedziť len na konštatovanie toho, že sťažovateľom súdnym výkladom zákona č. 66/2009 Z.z. nebol priznaný nárok na opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. Tento zásah treba vnímať s ohľadom na to, že sťažovatelia sa svojich vlastníckych práv v súvislosti s neoprávnenou stavbou mohli domáhať už pred prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. a rovnako sa mohli v premlčacej dobe domáhať priznania jednorazovej náhrady za dodatočné zriadenie vecného bremena. Okrem toho sťažovateľom v súvislosti s ich vlastníckym právom zostáva zachovaný nárok na to, že definitívnym riešením historicky podmieneného, pôvodne faktického a po prijatí zákona č. 66/2009 Z.z. aj právneho obmedzenia ich vlastníckeho práva, bude poskytnutie náhradného pozemku v procese pozemkových úprav tak, ako to predpokladá zákon č. 66/2009 Z.z.. Zriadenie vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z.z. nemožno samo o sebe považovať za vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva bez primeranej náhrady, ak všeobecné sudy dospeli k záveru, že sťažovatelia sa mohli úspešne domôcť primeranej náhrady vo forme jednorazovej, no premlčaniu podliehajúcej náhrady za zriadenie vecného bremena.

76. Toto rozhodnutie Ústavného súdu SR je plne aplikovateľné aj v prejednávanej veci, pretože vyššie uvedené nároky si mohli uplatňovať právni predchodcovia žalobcu.

77. Pokiaľ ide o námietku premlčania, túto vzniesol žalovaný v podaní z 26.3.2019 (č.l. 161 spisu), v ktorom uviedol, že námietka premlčania sa týka náhrady za vecné bremeno za obdobie od 10.12.2015 do 10.3.2016 vrátane. Súd prvej inštancie v tomto kontexte vyhodnotil nároky žalobcu týkajúce sa náhrady za vecné bremeno ako jednorazové a zistil, že premlčacia doba uplynula 1.7.2012. Preto mohol akceptovať aj takto formulovanú námietku premlčania žalovaného. V tomto kontexte však treba zdôrazniť, že ani samotné posudzovanie nárokov uplatňovaných žalobcom v tomto konaní z hľadiska premlčania, nemá rozhodujúcu právnu relevanciu, nakoľko pre posúdenie týchto nárokov je najdôležitejší tzv. korektív dobrých mravov uvedený v rozhodnutí ESLP sp.zn. 4014/12 z 2.7.2019, ktorý znemožňuje priznanie nárokov žalobcu uplatňovaných v tomto konaní.

78. Naviac z judikatúry Najvyššieho súdu SR (8Cdo/17/2019 a 3Cdo/49/2014) vyplýva jednorazovosť finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z., pričom v zhode so súdom prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že niet dôvodu, aby táto judikatúra týkajúca sa zákona č. 182/1993 Z.z. nebola aplikovateľná aj pre právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Jednorazovosť náhrady za zriadenie vecného bremena (aj keď podľa zákona č. 182/1993 Z.z.) bola potvrdená aj v ďalších rozhodnutiach Ústavného súdu SR (IV.ÚS 227/2012, I.ÚS 474/2013, IV.ÚS 227/2012, I.ÚS 1/2012 a II.ÚS 506/2011). Obdobný záver vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR IV.ÚS 539/2020). Nemožno preto súhlasiť s názorom žalobcu, že medzi vecným bremenom podľa zák. č. 182/1993 Z.z. a vecným bremenom podľa zák. č. 66/2009 Z.z. existuje diametrálny rozdiel v tomto zmysle, aby judikatúra aplikovateľná na vecná bremena podľa zák. č. 182/1993 Z.z. nemohla byť aplikovaná aj v prejednávanej veci, teda pokiaľ ide o nároky vyplývajúce z vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z.

79. Za daných okolností, najmä so zreteľom na najnovšiu judikatúru Ústavného súdu SR (III.ÚS 340/2021 z 27.5.2021), ktorá potvrdzuje správnosť záveru všeobecných súdov o jednorazovej a premlčaniu podliehajúcej náhrade za vecné bremeno, potvrdzuje zároveň správnosť záverov súdu prvej inštancie v tomto smere. Už ESLP v uvedenom rozhodnutí sp. Zn. 4014/2012 z 2.7.2019 konštatoval, že judikatúra slovenských súdov vo vzťahu k prejednávanej problematike sa vyvíjala a sú v nej zmeny vyplývajúce z daného vývoja. Preto treba obrátiť pozornosť na vyššie uvedenú novšiu judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu a nemožno vychádzať zo staršej judikatúry zdôrazňovanej žalobcom (III.ÚS 237/2009 a ďalšie). V tomto kontexte nemožno vychádzať ani zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove, na ktoré poukázal žalobca vo svojom odvolaní.

80. Správne preto postupoval súd prvej inštancie pokiaľ žalobcu v prejednávanej veci zamietol a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozhodnutia aj o trovách konania, odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

81. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaný ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli

postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

82. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).